

[Gottschalck-Hansen.]

at vi har en meget dygtig lærerstab i den danske folkeskole, det er helt givet, og børnene, der frekventerer, besøger eller går i disse skoler, kommer fra hjem, hvor vilkårene er sådan, at deres modtagelighed for undervisning er bedre end mange andre steder. Der er ingen analfabetisme her i Danmark, der er ingen manglende forståelse for undervisningens betydning. Alle disse betingelser er i den skønneste orden, men selv de dygtigste lærere kan selvsagt ikke nå samme resultat på 7 år, som andre er 9 år om.

Man kunne stille det spørgsmål: har en udvidelse af undervisningspligten nogen som helst praktisk betydning? Er forholdet ikke det, at langt de fleste elever frivilligt fortsætter i 8. 9. og 10. klasse, sådan som der er skabt mulighed for? Jo, heldigvis er det tilfældet, men tilbage bliver dog en rest på ca. 14.000 elever om året, der forlader skolen efter det 7. år, og det er måske allermost disse elever, der har behov for yderligere undervisning. Jeg har ud fra det materiale, som vi har fået omdelt her i folketinget, foretaget en beregning af statistikken for 1965-66, og af den fremgår det, at 75.191 elever har været i 7 A, B og C, medens der i 8. klasse var 61.000, i de forskellige 8. klasser, 8. teknisk, 8. almen, og i 1. realklasse var der 61.599, altså var der mellem 13.000 og 14.000 elever, som var gledet ud af skolen, ud af videre uddannelse, og enhver kan sige sig selv, at de vilkår og betingelser, som disse børn får, er væsentligt ringere end vilkårene for dem, der arbejder videre.

I det konservative folkeparti har vi igen de sidste par år arbejdet med disse spørgsmål. Vort ønskemål er i virkeligheden at få undervisningspligten udvidet til 10 år. Vi mener ikke, tiden er inde til at begynde at diskutere delt eller udelt skole; det tjener intet fornuftigt formål at falde tilbage til 1958-debatten; det er ingen realitet, men vi kunne tænke os, at man havde den udelte skole til det 5. år, en differentieret undervisning i 3 år og så en undervisnings- eller uddannelsespligt — jeg er klar over, at undervisningsministeren ikke så godt kan lide det sidste udtryk; det dækker over den mulighed, at man ikke ensidigt henvises til folkeskolen, men at der også skabes

mulighed for undervisning eller uddannelse i højskoler, efterskoler eller ungdomsskoler, alt efter hvad man måtte vælge. Man kunne også rejse det spørgsmål — det er for mig personligt, det vil jeg gerne sige, uopklaret endnu, men det er relevant at drøfte — om erhvervsuddannelsen på det sidste skoleår ikke skulle ind i billedet.

Jeg har med stor interesse læst den pjece, som Danmarks Lærerforening har udgivet forrige år, et oplæg til debat, og jeg kan sige, at det konservative folkepartis hovedsynspunkter falder sammen med det, Danmarks Lærerforening giver udtryk for, der kan være enkelte divergenser, men den sagkundskab og faglige viden, som den danske lærerforsamling repræsenterer, dækker stort set vore synspunkter.

Vi skal imidlertid være realister, og det er formentlig ikke realistisk på nuværende tidspunkt at tale om et 10. skoleår. Derfor mener vi, hvis ministeren måtte fremsætte lovforslag derom — hvad jeg håber, tror og ønsker — at kunne anbefale og tiltræde, at et 9. skoleår bliver en realitet, et 9. skoleår, som vi med de muligheder, vi har — jeg tænker også på de økonomiske muligheder, hvor vi jo ikke må se bort fra visse vanskeligheder, der melder sig; og vi må også se på lærerproblemet og lokaleproblemet — alligevel, hvis det holder stik, hvad undervisningsministeren sagde i Viborg — og det tror jeg da det gør — vil kunne dække ind rent lærermæssigt og også lokalemæssigt inden for en meget begrænset tid, således at det 9. skoleår kunne blive en realitet.

Vi ville derved placere os på samme niveau som langt de fleste af de lande, vi skal sammenlignes og have samkvem med. Det ville selvfølgelig være tåbelig tale at sige, vi i undervisningsmæssig henseende er underudviklede — det er vi slet ikke. Jeg gav før udtryk for min meget store respekt og ærbødighed for danske lærerkræfter, men tidsmæssigt har vi en dårligere placering undervisningsmæssigt set end andre lande, og dette bør rettes op. Jeg tror, det står klart for hvert eneste medlem af dette høje ting, at investering i uddannelse — jeg ved godt, det lyder som en lidt slidt kliché, men det er en fornuftig pengeanbringelse. Det er helt givet, at vor afhængighed og samhørighed med andre lande og deres udvikling bliver større og større, som tiden